

hasonulást is ép úgy, mint a hasonulást a képzet-kapcsolódás törvényével magyarázza. Még pedig szerinte az elhasonulásnak itt ismertetett faja („dissimilatorische Elision“) feltételei szempontjából a hasonuláshoz áll közel. Itt az egyik hang a másikat egészen kiszorítja a tudatból, minthogy az előreható képzet folyamat következtében a beszélő szervezet már egy következő hangcsoportra rendezkedik be. (Vö. Die Sprache I²: VI. 3. Associative Kontaktwirkungen der Laute.) Ez utóbbi magyarázat czélszerűbbnek látszik, mint PAULÉ, minthogy az efféle változások sokszor igen erős elterjedését a lélektani törvények s a velők kapcsolatos fonétikai begyakorlás sokkal inkább megmagyarázzák, mint a nyelvbtlások. LOSONCZI ZOLTÁN.

Latin jövevényszavainkról.*

A ki ma latinul tanul, nyelvtanok, szótárak állanak a rendelkezésére. Ha latinból fordít s valamiről kétsége van, ott a szótár, nyelvtan, fölvilágosítja. Ez az állapot nálunk körülbelül a XVI. sz. második fele óta van. Azóta vannak latin-magyar szótáraink, nyelvtanaink. De vajon hogyan tanult meg a magyar szerzetes, világi pap latinul a XVI. sz. előtti időben, az első hazai nyomtatott könyvek koráig? Az a néhány tankönyv (vö. Kön. Szój., Beszt. Szój., Schl. Szój., Szalkai László iskolai könyve: glosszái), a mely a XVI. sz. előtti időből reánk maradt, sejtetni engedi, hogy a latint csak direct módszer szerint lehetett megtanulni. Hogy pedig milyen eredményt nyel tanult meg a többség latinul, arról fogalmat alkothatunk magunknak XVI. sz. előtti hazai latin emlékeinkből, latinból történt magyar fordításainkból, magyar glosszáinkból. A magyar nyelvemlékek (fordítások) közt vannak olyanok, a melyek elsőrendű fordítások (pl. Bécsi-, Münch.-C., Erdy-, Jord.-C.); ezek mellett azonban vannak félreértésekkel, több-kevesebb hibával telt, sőt egészen gyarló fordítások is (l. Katona L.: Az Ehrenfeld-kódex hibás és hiányos fordításai, Nyr. XXXI. köt; u. ötöle: Kőkényfa és szilvafa, MNy. VI, 193; Melich J.: Kódexeink zsoltárfordításaihoz, Nyr. XXXII, 311; Mészöly G.: Legrégibb bibliafordítóinkról, MNy. XIII.). S ez a véleményünk első sorban a latin nyelvi köznevek fordítására vonatkozik, a hol pedig annyira meennyire rendelkezésére állhattak a fordítónak korabeli latin-magyar szójegyzékek, nominalok. Ha azonban a latin emlékekben levő tulajdonnevek fordítását, magyarul való visszaadását figyeljük meg, azt fogjuk találni, hogy e tekintetben még a legjobb fordítások is sokat hibáznak. A fordítók igen sokszor a latin tulajdonnévnek azt az alakját teszik meg a magyarban nominatívusnak, a milyen alakban, esetben a latin szövegben az illető tulajdonnév áll. Erre számtalan példát idézhetünk. Alljon itt a sok közül egynéhány: 1. Egyes szám: a) genitívus:

EhrC. 38: ky hyutatyk *aluerne* new hegynek = Speculum vitae b. Francisci Velencei kiadás 1504: qui uocatur mons *aluerne* (vö. EhrC. 36: *Aluerna* hegye = Vel. kiad. montis *aluerne*) | HorvC. 151: *Maronis* ferenchnek es rikardosnak mondasok zerent = lat. Francisci *Maronis* ... | Sándor-C. 5: galileaban *tyberiadis* newű tengör-

* L. MNy. XIV, 18.

nel; vö. Vulgata Ján. VI, 1 : mare Galilaeae quod est *Tiberiadis*, uo. Ján. XXI, 1 : ad mare *Tiberiadis* = MünchC. Ján. i. h. : tenger által ki mondatic *tiberiadisnak* . . . *Thiberiadisnak* tengerenel = JordC. Ján. i. h. : ky mondatic *Thyberiadis* . . . *Tyberiadis* tengheren = Pesthy, NTest. : mely wagyon *Tyberiadis* mellett . . . *Tiberiadis*nek tengerenel. A megfelelő lat. nom. *Tiberias*, vö. Károlyi biblia Ján. i. h. : *Tyberias* neuó tengeren túl . . . az *Tiberias* tengernél.

Hasonló gen.-i alakok: TihC. 328: ezók *licaoniének* zešetebe lõnek (lat. *Lyconia*) | ErdyC. 450: Es mykoron *Tholose* varasban lakozneék (a lat.-ban gen. loc. *Tholosae* lehetett; vö. ErdyC. 165, 449, 451, DomC. 79, 95 : *Tholosa* = fr. *Toulouse*, klat. *Tolosa*) | DomC. 282 zent ferenc és zent damancos atyank, az ev zeretevknek fel veteleert volnanak egyetevmben *cremoneban* (vö. lat. *Cremona*, gen. -ae) | Szalkai pl. NyK. XXV, 455 : *Jouis* new Isten stb.

b) dativus: WinkIC. 176: el hozaak õteth ees adaak *poncio-pylatosnak* az feiedelmnek | Peer C. 281: kenzatek *poncio pylatus* alath | NagyszombC. 320 Kenzatek *poncio pylatus* alath = lat. passus[est] sub *Pontio Pilato*; vö. Vulg. Máté XXVII, 2; tradiderunt *Pontio Pilato* = JordC. es adaak *poncioy pylatos* ffeyedelemnek (MünchC. *poncius pilatus*. DöbrC. *Poncius pilatos*); Vulg. Luk. III, 1: procurante *Pontio Pilato* . . . = JordC. *Poncioy Pylatus* vralkodwan; Vulg. Apost. esel. IV, 27: *Pontius Pilatus* = JordC. *poncioy pylatus*. E példában tehát az egyik szerzetes a lat. *Pontio Pilato* dat.-t *Poncio Pilatus*nak fordította s ebből lett a magy. *Ponció Pilatus* és *Ponciói Pilatus* nominativus.

c) ablativus: DomC. 240: hog *brundusióból* hayon menne (vö. lat. *Brundisium* „Brindisi“ abl.-t: „ut Brundusio navigaret“) | DomC. 315: Hat jffyakat meg zabadeyta kyk *padonak* vizeben veztek vala (vö. lat. *Padus* „Pó“ abl.-t: „qui in flumine *Pado* perierunt“).

d) vocativus: ErdyC. 468: monda ewneky zent lewryncz *lucille* ha az my wrwnk . . . , uo. 246: kezdee hywny frater Maurosth, mondwan hamar siess frater *Maure* | Virg C. 74: monda ez frater masseosnak, O frater *masse*, uo. 77: zozat lwa hozaya mondwan, frater *masse*, frater *masse*; uo. 20: O frater *rufyne* nem tudod-e; uo. 19: Oh frater *rufine* (de: uo. 20: ez frater *rufinosnak* stb.); uo. 56: zent ferencz monda, frater *lupe*, paraucholok . . . | Teleki C. 70: monda: o en edes zeretõ fiam *prokopi* | stb. Megjegyzem, hogy a lat. vocativusok az esetek nagyobb részében magyar codexeinkben fordítatlanok.

e) accusativus, 1. alább.

2. Többes szám: a) genitivus: KazC. 46: uegre az *tungrorum* neuó varasba pispõke tetetek . . . telamy tartatnak *traiectensi* neuó varasba [= a mai belgiumi Tongern v. Tongeren város, melynek lat. neve *Tungrî, -orum* (l. Márton, Lexicon 1818) az egykori *Tungrî, -orum* nevű germán törzs nevéből; *traiectensi* város = lat. *Trajectum ad Mosam*; Maastricht, *Trajectum ad Rhenum*: Utrecht] | Erdy C. 242: Ezer zaaz lhwz eztendõben tamada az bodogh azzon zerzete *premonstratensium* Az prepost zerzet; vö. lat. ordo *praemonstratensium*; a hely, *Prémontré* = lat. *Praemonstratum*.

b) ablativus: EhrC. 125 : mykoron ymadkozyk vala zent ferencz *Angelysy* zent marianak helyen = *Speculum vitae* b. Francisci Velencei-kiadás 1504: in loco sancta marie de *angelis*; uo.

141: leuel latuan *Angelisy* zent Mariahoz syes = Spec. v. b. Fr. Vel. kiad. 1504: ad mariam *de angelis* uenire festina; uo. 96: mykoron lakozykuala *angyalis* nevev herrewlualo zent marianal. Talán hasonlító adat: ÉrdyC. 377: zent paal wgy mond romayaknak yrth leweleben es *ffilyypis* newő zeeghetbelyeknek meg azonkeppen (nb. a hely: *Philippi*, -orum, de itt lehet a *ffilyypis* iráshiba *ffilyypensis* h. is).

c) accusativus: EhrC. 92 *Celanum* nevev varasban = Spec. v. b. Francisci Vel. kiad. 1504: Apud *thelanum* | WeszprC. 99: a *cyrenemből* valo simont (ez vagy a lat. *Cyrene* acc.-a: *Cyreen*, vagy pedig a „Simonem *Cyrenaeum*” fordítása) | ÉrdyC. 295 ky akkoron tyztóltetyk vala *gnysnam* newő varasban (= a mai Gnesen, Posenben, lat. neve *Gnysna*, *Gnesna*, l. Graesse, Orb. lat.³) | DomC. 199: Amonensisnek hataraban, *rodanum* folyo vizeen (= a mai Rhône, lat. *Rodanus*; ÉrdyC. 548 ez nag *Rodanus* vyznek felette, uo. 442 *Rodanos* vyz mellett stb.) | PeerC. 11 mykoron cilicianak *tharson* neud warosba (!) akarna ewezny; JordC. Apost. csel. IX, 30 es onnan kyldeek *tharsonban*, uo. Apost. csel. XI, 25: Mene el azert *tarsonban* (= Vulg. Acti i. h.: *dimiserunt Tarsum . . . profectus est Tarsum*; lat. *Tarsus*; l. még JordC. Apost. cs. XXI, 39 *tarsson*, uo. XXII, 3 *tarsson*) stb. (Komárominál már *Társus* stb.) Ilyen egyes accusativusi tulajdonnévi alak nominativusi értékben a magyar nyelvű codexekben igen sok van, l. Nyr. VI, 390, 460 is.

A többes acc.-i alakra idézzük a következő adatokat: DöbrC. 262: Epistola neged: *filipensesbe* Cap. III; uo. 312 Epistola zent pal *philipensesbe* Kapit. masod; uo. 383: Epistola pal *filipensesbe* Capitulum előlső; uo. 385: Epistola *filipensesbe* Capitulum III. Hogy ez többes acc.-i alak, tudnunk kell, hogy Pál apostol levelének a Vulgátában ez a czíme: Epistola beati Pauli apostoli *ad Philippenses*, maga a város *Philippi*, -orum. Ha már most a magyar nyelvű codekxekben levő szentírású és egyházi tekintélyektől vett idézetek idézése módját megfigyeljük, az idézések így történnek:

1. Teljesen latinul, vö. ÉrdyC. 463: Mynt olwastatyk *Tobyje quarto*; uo. 464: Azonkeppen *2-m Jacobum De voragine et alios doctores*; VirgC. 117: mikepen az zent apostolok es az io emberek es zertzetek de quibus dicitur *Mathei decimonono* stb.

2. Félig latinul, félig magyarul: ÉrdyC. 25: zent palnak mondasa zerent, *I. ad Thi II*; uo. 85 kyről meg emlekdzween zent paal apostol *ad romanos* III | TihC. 69: Váír rola megés zent pal: *ad romanos* V | Apost Mélt 6. kyről zol zent pal apastal *ad Romanos octauo*; uo. 40: Erről mongyah zent pal apastal: *ad hebreos quinto*; uo. 31: megh mongyah zenth pal apastal *ad philipenses* | Érdy C. 34: zent paal apostol ees ez may zent epistolaban *ad philipenses* III mondwan; uo. 288 zent paal apostol eegyik. Epistolayaban *ad philipenses secundo* stb.

3. Teljesen magyarul: ÉrdyC. 38 Ez may zent Epistolaat keddeeg yrta meg zent paal apostol romayaknak yrth leweleenek elssew rezeeben stb.

A kifejtettek alapján kétségtelen, hogy a „Epistola zent pal *philipensesbe*” stb. idézetben egy népet jelölő szó többes acc.-a van városnévvé és magyar nyelvi nominativussá téve. Hasonló esetek: Döbr C. 307: letare: Neged gvsal 7to vasarnap: *galatasba* Epistola III; uo. 367: Epistola Pál *galatas* nevő görög varosba Capitulum

harmad; uo. 370 zent pal Epistolaia *Galatasba* Capit. ötöd; uo 371: Epistola zent pal *Galutasba*; uo. 277: Epistola zent pal *gatasba* (íráshiba *galatasba* h.). A Vulgátában a czim: Epistola beati Pauli apostoli *ad Galatas* (vö. ÉrdyC. 57 zent pal *ad Galatus* III); a nép tehát *Galatae*, -*arum*, a tartomány pedig *Galatia*. A DöbrC. *Galatás* szava tulajdonképen népnév, s ennek lat. accusativusa lett a magyarban nominativussá és helynévvé (más magyar adatok: VirgC. 113: Sz. Pal Apostol az *Galatabéliekhez* | ÉrdyC. 55 *Galattya* newó tartomaan *belyeknek*, uo. 52 *Galattya belyeknek*, uo. 135 Zent pal apostol wgy yr *galatt'ayaknak* | Döbr C. 275 *Galaciaba* | CornC. 145 zent pal apostol vgy mond az *galatombelyeknek*). — DöbrC. 288 zent pal *Kollossensesbe* Capitulum harmad = Vulg. Epistola beati Pauli apostoli *ad Colossenses*; a város *Colossae*, -*arum*, a nép *Colossenses*, a melynek többes acc.-a vált a magyarban nominativussá és a város magyar nevévé. A *Kollossenses*, *Filipenses* kapcsán még megjegyzem, hogy ilyen képzésű helynévi latin mellékevek sok más esetben is fordítatlanok magyar nyelvemlékeinkben. Ime egy pár példa: DomC. 206: *cremonensis beli* rolandus mester (értsd: Cremonai, a lat.-ban *Rolandus, magister cremonensis* lehetett) | Teleki-C. 129 *dauentriensis* nevy varas (= a mai hollandiai *Deventer*; a klat.-ban *Daventria* a név, l. Graesse, *Orbis lat.*) | EhrC. 86 Mykeppen *hostyensj* bely vr . . . *Hostyensisnek* vra = *Speculum vitae* b. Francisci Vel. 1504: *Qualiter dominus hostiensis* . . . *Dominus hostiensis*; DomC. 99. Az az, *Vgolinus hostiensis* . . . uo. 149: *Vr vgolinus cardinalis hostiensis* (= Ostia, Róma kikötővárosa a Tiberis torkolatánál) | Teleki-C. 78 *pragensis* nevy varasba (= Praga, Csehország); uo. 77 es *pragensis beli* ersökröl | MargL. 190 *syrymensys bely* prepost (= Szerémség, lat. *Sirmium* | *traiectensi* newó uarasba l. feljebb *Tungrorum* a. | CornC. 352, ÉrdyC. 321 *vercellensis* varasban; ÉrdyC. 323 *Wercellensis* appathwr (= a mai *Vercelli* Milano és Turin között; vö. Anonymus 53 § *lutuardus episcopus uercelandensis ecclesie*, Kézai ed. Flor. 20 § *Luitardum Wercellane episcopum*) stb.

Az eddigiekben azt bizonyítottuk, hogy azok a magyar fordítók, a kik a XVI. sz. első negyede előtt, az első magyar nyelvű nyomtatványok kelte előtt gazdagították irodalmunkat, a latin eredetinek tulajdonneveit, első sorban helyneveit sok esetben olyan alakban hagyták meg a magyar fordításban, a milyenben a latinban találták. Az ilyen latin ragos, képzett alakok aztán a magyar fordításban nominativusok lettek s részint a fordítás, részint a szószerk, az egyház révén szélesebb körökben is elterjedtek, hosszabb-rövidebb ideig használatban voltak, közkinccsé lettek. Hogy miért hagyták meg a középkori magyar fordítók a latin tulajdonneveket, első sorban helyneveket, sok esetben latin szöveg alakjában, arra azt feleljük, hogy a legtöbb esetben azért, mert a megfelelő latin nominativust nem ismerték, nem tudták, könyv pedig, a melyből tájékozódhattak volna, nem állott rendelkezésükre.

A helyzet a XVI. sz. második felétől javulni kezd. A magy. erasmista-humanista íróknak fordításaiban (pl. Pesthy G. *Novum Test.*, Sylvester Új test.-a) e tekintetben sokkal, de sokkal kevesebb a hiba, később pedig (pl. Károlyi, Szent biblia) — leszámítva néhány hagyományos esetet vagy pedig e korban kétes latin nominativusi alakot — alig-alig van hiba. Lehetetlen ennek okát a megváltozott

tanítás rendjében, az ekkor keletkezett és megjelent latin szótárakban (vö. pl. Calepinus szótárát, melyhez 1544-ben Conradus Gesnerus Tigurinus egy „Onomasticon propriorum nominum“ függelékét szerkesztett) nem látnunk.

Az elmondottak után nem lesz nehéz az *Aténás*, *Efezsom paradicsom*-féle szavakat megfejtenünk.

Magyar nyelvű egyházi beszédre a magyarok kereszténységre térése első napjaitól szükség volt. Szent Gellért Vita-jában olvassuk, hogy milyen gyujtóbeszédet mondott Csanádon a népnek — latinul s hogy e beszédet egy másik pap azonnal tolmácsolta magyarul (l. Endlicher, Monum. Arpadiana). Ha már most Szent Gellért beszédjében szó volt *paradisus*-ról, a hova az emberek haláluk után jutnak, vagy *Aegyptus*-ról, a hova József a kis Jézussal menekült, vagy Szent Pálról, a ki megfordult *Athenaen*-ben, *Corinthus*-ban, *Ephesus*-ban, hát bizony a tolmácsnak ezeket magyarul is meg kellett neveznie. A Halotti Beszéd bizonyítja, hogy az egyházban a magyar nyelvre más alkalommal is nemcsak a prédikáláskor volt szükség. Ha a latin szövegben a pap a halotthoz így fordul: in *Paradisum* deducant te Angeli!, hát magyar halotti formuláréban bizony valahogy csak ki kellett fejezni az in *Paradisum*-ot. S ott van az Angyali üdvözlés, ott a Hiszek egy. Ez utóbbiban fordul elé: „passus [est] sub *Pontio Pilato*“. Hogy adták ezt vissza mind magyarul, mert hogy a fölsorolt tulajdonnevek magyar nominativusi alakjára szükség volt, az kétségtelen. A feleletet feljebb már megadtam. Sok esetben a latin tulajdonnevet a mondatban előforduló latin ragozott, képzett alakjában adták vissza (vö. pl. PeerC. 281 kenzatek *poncio pylatus* alatt). Az ilyen fordítás természetesen nemcsak a XV. sz.-ban divott, hanem divott a XI.-től a XVI. sz. elejéig. Legrégebben tehát körülbelül ez volt:

a) *paradisom*: Latin: dederat ei *paradisum* = HB. odutta vola neki *paradisumut* | Lat. in *paradisum* deducant te Angeli = magy. **paradisum bele* . . . (én következtettem ki a XII. XIII. sz.-i nyelvre) | Vulgata: Pál ap. II Kor. XII, 4: raptus est in *paradisum* = magy. **rogodut paradísom bele* (én következtettem ki); Károlyi: El ragadtatott volt az *Paradisumba* stb.

b) *Egyiptom*: Vulg. Máté II, 13, 14: fuge in *Aegyptum* . . . secessit in *Aegyptum* = magy. **foss egiptom bele*; mene *egiptum bele* vö. MünchC. i. h. fus *egiptomba* . . . mene *egiptomba*, JordC. i. h. fywff *egiptomba* . . . nyomotek *egiptomban*, lásd még DöbrC. 274, ÉrdyC. 179, NagyszC. 182 (nb. a tartomány lat. *Aegyptus*).

c) *Efezsom*: Vulg. Apost. esel. XVIII, 19, 24: devenitque *Ephesum* . . . devenit *Ephesum* = magy. **iüve Ephesum bele*, vö. JordC. i. h. ywtanak *effesomba*, Károlyi Biblia 1590: Juta *Ephesumba* . . . iöue *Ephesumba* (nb. A hely latinul *Ephesus*, a nép: *Ephesii* pl. Apost. Mélt. 2, 48 zent pal apastal leuele a d eph esios primo capitulo, de DöbrC. 305, 374, 375, 378, 379, 381 Epistola *Efesomba*, *Effesomba*, ÉrdyC. 111 *effesombelyeknek*, l. még ÉrdyC. 165, 177, 226, 238, 251, 389 stb. *Eff(es)uom*).

d) *Korintom*: Vulg. Apost. esel. XVIII, 1: venit *Corinthum* = magy. **iüve Corinthum bele* vö. JordC. i. h. mene *Coryntomban*, Károlyi 1590: mene *Corinthumba* stb. (nb. A hely latinul *Corinthus*, a nép *Corinthii*; vö. Apost. Mélt. 7, 53 Epistola „ad *Corinthios*“, KazC. 140 Paulj ad *chorinteos* = magyarban: ÉrdyC. 14, 87, 92,

148, 166, 256, 273, 288, TihC. 1, 4 zent pal *Korintombeli*eknek . . . *Corintombelyek*nek; ErdyC. 462 zent paal apostol *korontalyok*nak, KazC. 194 zenth pal iria az *korontal* tottoknak; DöbrC. 260, 290, 292, 296, 301 *C(K)orintiaba*, no. 363, 366 *Corint'aba*).

e) *Aténás*. Vulg. Apost. esel. XVII, 15 perduxerunt cum usque *Athenas* = magy. *vévék volák *Athenaség*, vö. JordC. i. h. vyveek be *Atheenasban*, Károlyi 1590: el viüec ötet szinte *Athenásba* (nb. A név latinul *Athenae*, a nép *Athenienses*, vö. ErdyC. 527 *Athenas* newö varasbol, no. 653 *Atheenasban*, JordC. Apost. esel. XVIII, 1. *Atheenasból*; no. Apost. esel. XVII, 21, 22 *athenyabelyek* . . . *Athyenyabely* nepek = Vulg. *Athenienses* . . . viri *Athenienses*, l. még EtSzót.). Hasonló több akk.-i alakok: *Thebás*, *Termopylás* stb. l. Nyr. VI, 460.

A fölsorolt öt tulajdonnév közül ma már elavult *Aténás*, *Efezsom*, *Korintom* (Károlyi bibliájában még élnek). Sorsuk ugyanaz, a mi főntebb fölsorolt *Tiberiadis* (alakv. Pesthy Novum test.-ában *Tiberiades*) genitivus-nominativusé, *Poncio Pilatus* dativus-nominativusé s annyi más latin casus obliquusból magyar nominativussá lett latin eredetű tulajdonnévvé. Hosszabb-rövidebb élet után kiszorította őket a jobb latin könyvekkel, szótárakkal, ismeretekkel rendelkező újabb és újabb kor. Talán lesz idő, a mikor *Egyiptom* is helyet fog engedni *Egyptus*-nak (vö. hogy BERNOLÁK tót-lat. magy. ném. szótárában *Egypt* a. van magy. *Egyiptus* is); kétségtelen azonban, hogy a *paradicsom* legtöbbször, sőt talán örökre élni fog.

Végezve tehát kimondhatom, hogy a latin tulajdonnevek casus obliquusainak a magyarban nominativusul való használata első sorban hibás fordítás eredménye. A fordítók a latin tulajdonneveknek sok esetben nem tudták a latin nominativusát s a magyar fordításban abban az alakban használták, a milyenben a latinban találták. A hibásan lefordított nevet aztán a fordítás, a szövszék, az egyház elterjesztette; közülük az egyik rövidebb, a másik hosszabb ideig élt, egynemelyik pedig ma is él (*paradicsom*, *Egyiptom*).

(Folytatjuk)

MELICH JÁNOS.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

I. Istenvette. Az *Istenadta*-féle szerkezetre a legrégebb példánk Simonyi szerint (l. NyF. XLVII, 23) az 1333-ból való „Johannis dicti *Istenwette*”. Ez az összetétel előkerül 1480-ból is: „Nicolai dicti *Istenwette*” (l. no.). Harmadik adatul ide jegyzem e névre: 1333: Item magister Nicolaus *Ystennete* solvitz mediam marcum. (Monum. Vaticana, Series I. Tom. I. Pápai tizedszedők számadásai 268. l.; a névben a második *n* íráshiba *n* helyett, a tizedszedők olasz papok voltak! A nevezett: canonicus de Posoka, dioec. Quinqueecl., míg az első 1333. évi adat budai polgár neve (Anjou Okm. III. 29), az 1480. évi pedig pannonhalmi ltári adat.) Simonyi nem mondja meg, hogyan értelmezendő az *Istenvette*. Az OkISz., a honnan Simonyi a két adatot vette, értelmezi a szerkezetet. Szerinte a *wette* ∞ *wette* a ‚venni, nehmen, fassen‘ ige származéka. Megvallom, ezzel a magyarázattal sem értem a szót. Ha annyi volna a szerkezet, hogy ‚Isten elvette‘ Miklós, János, akkor a név csak meghalt ember jelölője, pedig ilyent aligha